

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
Kantonalna javna ustanova „Porodično savjetovalište“**

**PROGRAM RADA
KANTONALNE JAVNE USTANOVE „PORODIČNO SAVJETOVALIŠTE“
ZA 2012. GODINU**

Sarajevo, 21.03.2012. godine.
Broj: 01-05-155.5/12

I UVODNI DIO

Program rada Kantonalne javne ustanove „Porodično savjetovalište“ za 2012. godinu sačinjen je prema metodologiji utvrđenoj Odlukom o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa i organizacija broj 02-05-898-5/10 od 21.01.2010. godine. Kantonalna javna ustanova „Porodično savjetovalište“ u okviru ovog Programa rada utvrđuje plan svojih aktivnosti za period od 01.01.2012. do 31.12.2012. godine, a u skladu sa okvirom svog djelovanja propisanim Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 16/02, 8/03, 2/06, 21/06 i 17/10), Odlukom o osnivanju Kantonalne javne ustanove „Porodično savjetovalište“ („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 27/06 i 31/07) te Pravilima KJU „Porodično savjetovalište“.

Realizacija ovog Programa rada limitirana je i zavisit će od iznosa finansijskih sredstava Ustanove obezbijeđenih u Budžetu Kantona Sarajevo za 2012. godinu.

1.1. Naziv, osnivač, sjedište, identifikacioni broj Ustanove

Naziv: Kantonalna javna ustanova „Porodično savjetovalište“

Osnivač: Kanton Sarajevo

Sjedište: Avdage Šahinagića broj 14/2, Sarajevo

Identifikacioni broj: 4200180620005

1.2. Ciljevi, zadaci KJU „Porodično savjetovalište“ i programska orijentacija za naredni period

KJU „Porodično savjetovalište“ će i u 2012. godini obavljati svoju djelatnost fokusirajući se na osnovni cilj Ustanove, a to je pružanje psihosocijalnih usluga cijeloj populaciji Kantona Sarajevo i šire.

Imajući u vidu da je šira društvena zajednica svakodnevno suočena sa nizom specifičnih i složenih međusobnih odnosa unutar porodičnog sistema i njegovih subsistema (roditelja i djece, partnera i dr.), a uz sve veću izraženost poteškoća građana u porodičnom funkcionisanju, KJU „Porodično savjetovalište“ će nastaviti pružati što kvalitetnije stručno-profesionalne odgovore na stvarne psihosocijalne potrebe građana. U tom smislu Ustanova će obavljati svoje poslove poštujući doktrinarna načela u savjetodavno – terapeutskom radu, preferirajući koncept Sistemske porodične terapije, a na planu primarne prevencije preferirat će se rezultati razvojno - istraživačkih projekata koji se realizuju primjenjujući metodološki standardizovane modele istraživačkog rada.

U smislu navedenog, KJU „Porodično savjetovalište“ usmjeravati će svoje djelovanje u 2012. godini na:

- afirmaciju porodice i porodičnog života kroz promociju zdravih stilova života i međuljudskih odnosa kao pretpostavke za funkcionalnu zajednicu;
- afirmaciju savjetodavno-terapeutskog rada, sa posebnim akcentom na senzibilizaciju dobnih populacija kojima je potrebna stručna pomoć i podrška u prevazilaženju razvojnih i nerazvojnih porodičnih i drugih kriza;
- izgradnju internih standarda i normativa poslova koje organizacione jedinice Ustanove;
- afirmaciju preventivnih programa za cjelokupni porodični sistem;
- praćenje potreba korisnika usluga kroz istraživanja, kao i motivisanje potencijalnih klijenata kako na nivou primarne tako i sekundarne prevencije;

- ispitivanje potreba građana te razvijanje aktivnosti i na području tercijarne prevencije;
- kontinuirano izgrađivanje prepoznatljivog modela u djelatnosti Ustanove kao dijela mreže ustanova socijalne zaštite, ali i drugih ekosistema.

Kantonalna javna ustanova „Porodično savjetovalište“ će i dalje obavljati svoje poslove u dvije organizacione jedinice, Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad i Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove, dok će se pravni, finansijski, administrativno-tehnički te poslovi logistike obavljati izvan ovih organizacionih jedinica.

Programski zadaci Porodičnog savjetovališta za 2012. godinu, u segmentu primarne,sekundarne i tercijarne prevencije podrazumijevaju slijedeće:

- individualni, partnerski, porodični i grupni savjetodavno-terapeutski rad u sekundarnoj i tercijarnoj prevenciji;
- edukativni rad sa korisnicima usluga i zaposlenicima u sistemu psihosocijalne mreže;
- izradu, realizaciju i evaluaciju programa u primarnoj prevenciji za ukupni porodični sistem, ali i njegove pojedine članove;
- razvojno – istraživačko proučavanje pojava i problema porodice, njenih članova i interpersonalnih odnosa;
- publikovanje stručno-tematskih sadržaja (priručnika, brošura, informativno-edukativnih i propagandnih materijala), kao i rezultata tematskih istraživanja,
- promoviranje djelatnosti Ustanove, te
- ostale poslove za koje se ukaže potreba, a u skladu sa utvrđenom djelatnošću Ustanove.

Aktivnost Odjeljenja za savjetodavno – terapeutski rad biti će usmjerena na:

- prevenciju psihosocijalnih problema i pojava kod:
 - porodica i drugih društvenih grupa na intrapersonalnom (unutrašnjem) i interpersonalnom (međuljudskim odnosima) nivou, sa posebnih akcentom na prevenciju ovih pojava i problema kod pojedinca;
 - djece i mladih , naročito u ponašajnoj sferi (rizični i nepoželjni oblici ponašanja) i lošem uspjehu u školi;
 - članova porodica koji su u riziku od nasilja, ovisnosti o drogama i drugim psihoaktivnim supstancama;
 - traumom pogođenih pojedinaca i grupa sa posljedicama na funkciju bračnih i porodičnih odnosa.
- pružanje stručno – edukativnih usluga za :
 - profesionalce iz srodnih institucija i organizacija kroz nadogradnju i podršku njihovim temeljnim znanjima i vještinama;
 - građane u cilju senzibiliziranja za izgradnju i njegovanje kvalitetnijih međuljudskih odnosa u porodici, radnom mjestu, školi i sl., te uopće boljem interpersonalnom funkcionisanju i rješavanju prisutnih socio – psiholoških problema.

Aktivnost Odjeljenja za razvojno-istraživačke i promotivne poslove biti će usmjerena na:

- a) ispitivanje i sondiranje psiho-socijalnih pojava i fenomena porodice, njenih članova i drugih društvenih grupa u cilju podizanja na što veći nivo postojeće prakse u Ustanovi i psiho-socijalnoj mreži;
- b) organizaciju i realizaciju inovativnih projekata na nivou primarne prevencije;
- c) upoznavanje šire društvene javnosti, kao i stručne javnosti sa aktuelnim socijalno-psihološkim pojavama i fenomenima, a u cilju unapređenja postojeće društvene akcije u psiho-socijalnoj oblasti kroz promotivno-propagandnu aktivnost;
- d) organizovanje edukacija psihosocijalne i savjetodavno-terapeutske prakse za profesionalce Ustanove, ali i profesionalce iz drugih srodnih institucija i organizacija.

Također, prateći potrebe ciljnih grupa, KJU „Porodično savjetovalište“ će istrajavati na timskoj orijentaciji u radu uz podršku permanentnom obrazovanju stručnjaka i izgradnji referentnih profesionalca, kao i nastojanju za obezbjeđenje standardizacije usluga na području psiho-socijalnog rada.

Naprijed navedene kao i sve ostale aktivnosti biti će usmjerene ka ostvarenju krajnjeg cilja poslovanja Ustanove, a to je:

psihosocijalna podrška, pomoć i zaštita porodice kao nukleusa društva.

II NORMATIVNI DIO

2.1.

Naziv propisa: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova KJU „Porodično savjetovalište“

Nosilac izrade: KJU „Porodično savjetovalište“

Rok izrade: januar - decembar 2012. godine

Organ koji razmatra/donosi propis: Upravni odbor.

Kratak sadržaj propisa: U skladu sa programskom orijentacijom Porodičnog savjetovališta za naredni period a ukoliko budu zadovoljeni materijalni uvjeti po pitanju obezbjeđenja većeg poslovnog prostora Ustanove kao i neophodnih finansijskih sredstava, te fokusirajući se na potrebe građana Kantona Sarajevo ispitat će se dosadašnja organizacija timova u Odjeljenju za savjetodavno-terapeutski rad u smislu uvođenja Tima za partnerske i bračne odnose i Tima za porodične odnose umjesto timova koji su predviđeni važećim Pravilnikom o o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova KJU „Porodično savjetovalište“.

Također, u skladu sa potrebom usklađivanja naziva radnih mjesta u Odjeljenju za savjetodavno-terapeutski rad, prema vrsti i prirodi poslova koji se obavljaju u Odjeljenju, ispitat će se i mogućnost izmjene naziva istih shodno zanimanjima porodičnog psihoterapeuta/terapeuta i porodičnog savjetnika, te prema tome i mogućnost ukidanja naziva radnih mjesta „stručni saradnik“, „viši stručni saradnik“ i

„stručni savjetnik“. Za ovu promjenu biće neophodno dobiti prethodnu saglasnost Osnivača, odnosno resornih institucija koje utvrđuju nomenklaturu radnih mjesta.

Budući da Ustanova u svojoj organizacionoj strukturi po tipologiji (Mintzberg) je primjer profesionalne organizacije u kojoj srednji nivo rukovođenja (šefovi odjeljenja) je usmjeren na organizaciju i stvaranje kreativnog prostora za rad profesionalaca, potrebno je u sadašnjoj organizaciji rukovođenja rasteretiti Šefove odjeljenja od poslova koji ne tretiraju stručnu problematiku.

U cilju uređenja organizacije poslova shodno naprijed navedenom, planira se donošenje Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova KJU „Porodično savjetovalište“.

2.2.

Naziv propisa : normativni akti Ustanove

Nosilac izrade: KJU „Porodično savjetovalište“

Rok izrade: januar-decembar 2012. godine

Organ koji razmatra/donosi propis: Upravni odbor.

Kratak sadržaj: U 2012. godini, u skladu sa važećim propisima iz oblasti socijalne zaštite, porodičnih odnosa, radno-pravnih odnosa, finansijskog poslovanja, javnih nabavki te ostalim propisima koje KJU „Porodično savjetovalište“ primjenjuje u svom radu, a prema ukazanim potrebama, kontinuirano će se raditi na usklađivanju internih normativnih akata odnosno donošenju potrebnih izmjena, dopuna, kao i novih normativnih akata KJU „Porodično savjetovalište“.

III TEMATSKI DIO

3.1. IZVJEŠTAJI, PROGRAMI, PLANOVI

3.1.1.

Naziv materijala: Izvještaj o poslovanju (Izvještaj o radu sa izvještajem o finansijskom poslovanju) KJU „Porodično savjetovalište“ za 2011. godinu.

Nosilac izrade: KJU „Porodično savjetovalište“ – organ rukovođenja, Upravni odbor, Nadzorni odbor,

Rok za izradu: april 2012. godine - Vlada Kantona Sarajevo
maj 2012. godine – Skupština Kantona Sarajevo

Organ koji razmatra materijal: Vlada Kantona Sarajevo/Skupština Kantona Sarajevo

Kratak sadržaj materijala: Izvještaj o poslovanju KJU „Porodično savjetovalište“ za 2011. godinu sačinjit će se prema važećoj metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa i organizacija, a isti će sadržavati opis svih aktivnosti koje je Porodično savjetovalište realizovalo u periodu 01.01.-31.12.2011. godine (izvještaj o radu Ustanove) kao i sva kretanja u dijelu finansijskog poslovanja za period 01.01.-31.12.2011. godine (izvještaj o

finansijskom poslovanju Ustanove). Izvještaj o finansijskom poslovanju obavezno sadrži i pribavljeno mišljenje Ministarstva finansija na isti.

Također, u skladu sa Odlukom o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa i organizacija („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 02/10), obavezni prilozi Izvještaja o poslovanju su i izvještaj o radu direktora, izvještaj o radu Upravnog odbora i izvještaj o radu Nadzornog odbora Ustanove. Ovi dokumenti će se sačiniti kao posebni a obuhvatat će sve završene i započete poslove subjekata o kojima je riječ u periodu 01.01.-31.12.2011. godine.

3.1.2.

Naziv materijala: Program rada i Finansijski plan KJU „Porodično savjetovalište“ za 2013. godinu

Nosilac izrade: KJU „Porodično savjetovalište“ – organ rukovođenja, Upravni odbor, Nadzorni odbor,

Rok za izradu: 10 dana od dana donošenja godišnjeg programa rada Vlade Kantona Sarajevo

Organ koji razmatra materijal: Vlada Kantona Sarajevo/Skupština Kantona Sarajevo

Kratak sadržaj materijala: Program rada KJU „Porodično savjetovalište“ za 2013. godinu obuhvata aktivnosti Ustanove koje Porodično savjetovalište planira realizirati u toku 2013. godine, a u skladu sa propisanim djelatnošću Ustanove.

Finansijski plan Ustanove za 2013. godinu sačinit će se prema stvarnim potrebama za nesmetano funkcionisanje Ustanove, odnosno za realizaciju utvrđenog Programa rada za 2013. godinu.

3.1.3.

Naziv materijala: Nacrt Programa rada sa nacrtom Finansijskog plana Kantonalne javne ustanove „Porodično savjetovalište“ za 2013. godinu

Nosilac izrade: KJU „Porodično savjetovalište“ – organ rukovođenja, Upravni odbor, Nadzorni odbor,

Rok za izradu: septembar 2012.god.

Organ koji razmatra materijal: Vlada Kantona Sarajevo / Skupština Kantona Sarajevo

Kratak sadržaj materijala: U skladu sa odredbama Odluke o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa i organizacija („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 02/10), planira se izrada nacrta Programa rada Ustanove za 2013. godinu, a isti će obuhvatati sve aktivnosti Ustanove koji će se, u skladu sa finansijskim mogućnostima, realizirati u 2013. godini.

Također, uz nacrt Programa rada, a u skladu sa finansijskim sredstvima koja su neophodna za nesmetano funkcionisanje Ustanove i realizaciju postavljenih programskih aktivnosti za 2013. godinu, sačinit će se i nacrt Finansijskog plana KJU „Porodično savjetovalište“ za 2013. godinu.

3.1.4.

Naziv materijala: Tromjesečni izvještaji o radu KJU „Porodično savjetovalište“

Nosilac izrade: KJU „Porodično savjetovalište“

Rok za izradu: april, juli, oktobar 2012. godine

Organ koji razmatra materijal: Upravni odbor/Nadzorni odbor

Kratak sadržaj materijala: Tromjesečni izvještaji o radu sadrže podatke o svim završenim i započetim aktivnostima Ustanove za izvještajni period od tri mjeseca (januar-mart, april-juni, juli-septembar) 2012. godine i isti prate usvojeni Program rada za tekuću godinu.

3.1.5.

Naziv materijala: Izvještaji o izvršenju budžeta KJU „Porodično savjetovalište“ za period januar-mart, januar-juni, januar-septembar 2012. godine

Nosilac izrade: KJU „Porodično savjetovalište“

Rok za izradu: april, juli, oktobar 2012. godine

Organ koji razmatra materijal: Upravni odbor/Nadzorni odbor

Kratak sadržaj materijala: Izvještaji o izvršenju budžeta Ustanove za period januar-mart, januar-juni, januar-septembar 2012. godine sačinjavaju se na propisanim obrascima za izradu ovih izvještaja i mogu sadržavati, ukoliko se ocijeni potrebnim, i tekstualni dio.

3.1.6.

Naziv materijala: Plan javnih nabavki KJU „Porodično savjetovalište“ za 2013. godinu

Nosilac izrade: KJU „Porodično savjetovalište“

Rok za izradu: novembar 2012.god.

Organ koji razmatra materijal: Upravni odbor

Kratak sadržaj materijala: U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i drugim propisima koje Ustanova primjenjuje prilikom planiranja i realizacije nabavki roba i usluga, KJU „Porodično savjetovalište“ će sačiniti Plan javnih nabavki roba i usluga za 2013. godinu. Plan javnih nabavki će se sačiniti prema stvarnim i očekivanim potrebama Ustanove za nabavku određenih roba ili pružanje usluga u 2013. godini, a na temelju nacрта Finansijskog plana za 2013. godinu.

3.2. PROGRAM PRIMARNE PREVENCIJE

Naziv materijala: Program primarne prevencije

Nosilac izrade: KJU „Porodično savjetovalište“

Rok za izradu: januar-decembar 2012.godine

Organ koji razmatra materijal: Upravni odbor

Kratak sadržaj materijala: Nastavljajući kontinuitet sistemskog djelovanja u okviru primarne prevencije, KJU „Porodično savjetovalište“ i u 2012. godini planira nastavak i dalje razvijanje započetih

projekata koji u svom fokusu imaju cijeli porodični sistem. Ovakav pristup je u dosadašnjem radu pokazao zavidne rezultate, te je opredjeljenje da se takav trend i nastavi. Planirano je da se poseban akcent preventivnih aktivnosti stavi na životne faze porodice koje pred porodicu stavljaju određene zadatke i zahtijevaju prilagođavanje i promjene.

Za očuvanje porodične funkcionalnosti, neophodno je aktiviranje individualnih, ali i porodičnih adaptacionih mehanizama za organizaciju i uspostavljanje novih odnosa između njenih članova, odnosno adekvatno prilagođavanje očekivanim i neočekivanim životnim situacijama. Svaka faza životnog ciklusa porodice je i potencijalna krizna tačka ukoliko se porodica ne prilagodi razvojnim potrebama svojih članova i ako ne uspostavi strukturu koja je odgovarajuća za funkcionisanje u toj fazi. Razvojne faze porodičnog sistema započinju brakom i nastavljaju proces cikličnog smjenjivanja kroz osam različitih faza i to: Početna porodica; Porodica sa malim djetetom; Porodica sa predškolskim djetetom; Porodica sa školskim djetetom; Porodica sa adolescentom; Odlazak djece od roditelja; Postroditeljska porodica; Ostarjela porodica.

Zadatak projekata primarne prevencije i u 2012. godini je da oni budu adekvatan odgovor na rizike koje sa sobom nose navedene porodične faze te da ponudi kreativne i inovativne sadržaje prilagođene različitim grupama građana Kantona Sarajevo.

U nastavku su pojedinačno predstavljani i opisani projekti primarne prevencije, planirani za realizaciju u 2012. godini:

3.2.1. Projekt: „Zajedno do uspjeha“

Generalni cilj: Prevencija mogućih rizičnih i nepoželjnih oblika ponašanja kod učenika osnovnih škola kroz unapređenje znanja, vještina i kompetencija učesnika za izgradnju kvalitetnijeg saradničkog odnosa učenika, roditelja i nastavnika.

Specifični ciljevi :

1. Ukazati na prednosti, mogućnosti i značaj zajedničkog rada/saradnje između tri ključna subjekta odgojno – obrazovnog procesa (učenika, roditelja i nastavnika)
2. Prepoznati i definisati teškoće i zone konflikata između učenika, roditelja i nastavnika
3. Kreirati i ponuditi efikasniji model saradnje ova tri subjekta
4. Povećati stepen zajedničkog rada/sradnje učenika, roditelja i nastavnika - (Unaprijediti saradnju između učenika, roditelja i nastavnika (prevencija školskog neuspjeha)

Ciljna grupa učenici osnovne škole od 13 do 15 godina, njihovi roditelji, nastavnici i pedagozi, koji iskazuju dovoljan stepen motivacije i interesovanja za uključivanje u grupnu aktivnost.

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove i Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad

Rok: januar-decembar 2012. godine

Kratak sadržaj: Na osnovu rezultata evaluacije svih realizovanih projektnih ciklusa planiraju se dodatne izmjene i unapređenja projektnog prijedloga „Zajedno do uspjeha“. Planira se dalji nastavak realizacije projekta u osnovnim školama u Kantonu Sarajevo, sa izmjenama u načinu rada. Naime, u naredne cikluse

radionica uključivat će se školski pedagozi kao kovoditelji u implementaciji. Na taj način obučeni pedagozi za izvođenje radionica u projektu moći će u budućnosti samostalno nastaviti realizovati projekt u svojim školama. Nakon završetka ovog ciklusa od pet susreta, pedagozi nastavljaju ovaj proces i susrete sa ciljnom grupom po potrebi i ostavlja se mogućnost za dalji kontakt grupe međusobno i sa voditeljima projekta odnosno sa stručnim saradnicima Savjetovališta. Na ovaj način se ostavlja mogućnost pedagozima da u budućnosti koriste usavršene strategije za prevazilaženje školskih neuspjeha uz primjenu priručnika koji je prilagođen za rješavanje navedenih teškoća.

Tokom realizacije radionica, voditelji će voditi unaprijed izrađeni dnevnik rada koji će sadržavati radne listove za opservaciju rada u grupi i samoevaluaciju te evidentiranje procesa relevantnih za evaluaciju projekta. Evaluacija koja ima za cilj ocijeniti ispunjenje ciljeva projekta će se obaviti nakon realizacije radionica, odnosno pratiti povećanje kapaciteta nastavnika, roditelja i učenika u prevladavanju školskih problema, kao i stepena unapređenja školskog uspjeha.

3.2.2. Civilna hrabrost

Generalni cilj: Prevencija nasilja među vršnjacima u osnovnim školama

Specifični cilj: edukacija i osposobljavanje mladih za suočavanje sa različitim temama suzbijanja nasilja i jačanja civilne hrabrosti, kako bi stekli bitno znanje i kompetencije neophodne za preventivno djelovanje u određenim kriznim situacijama

Ciljna populacija: učenici srednjih škola Kantona Sarajevo /po jedan I razred za I i II polugodište

Nosioci aktivnosti: Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove i Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad

Rok: januar – decembar 2012. godine

Sadržaj: Nakon uspješno realizovanih radionica pod pokroviteljstvom Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC) stručni saradnici Savjetovališta su prošli obuku za multiplikatore koja je osmišljena kao preventivni rad na suzbijanju nasilja i jačanja civilne hrabrosti. Pored bazičnog upoznavanja sa vrstama nasilja, obuka je sačinjavala suočavanje sa različitim temama suzbijanja nasilja, pretpostavke civilne hrabrosti, pa sve do dobijanja tzv. "korpe" pune različitih, vježbi, načina ponašanja, igara, igre uloga i td. sve u cilju sticanja znanja i kompetencija koje bi kroz projekt prenijeli na djecu i mlade.

Budući da je većina ljudi još u djetinjstvu i adolescentskom dobu imala iskustvo sa nasilnim oblicima ponašanja različitog intenziteta, Kantonalna javna ustanova „Porodično savjetovalište“ planirana realizaciju projekta koja bi tematski obradila teme koje se tiču jačanja svijesti i samopouzdanja, te ispravnog reagovanja u slučaju verbalnog, psihičkog i fizičkog nasilja, kao i unapređenje civilne hrabrosti. Realizacija projekta primarno bi podrazumijevala saradnju sa srednjim školama, i orijentisala bi se prema mladima gdje bi se kroz radionice i igru predočio značaj zajedništva, povjerenja i civilne hrabrosti. Po mogućnosti, grupu bi sačinjavao jedan cijeli razred, a moguće bi bilo odabrati i pristup koji bi podrazumijevao miješanje ili spajanje više razreda u jednu grupu. Optimalno bi bilo da u projektu učestvuju učenici I razreda srednje škole, kako bi već nakon nekog vremena mogli prenositi znanje i vještine, ali i u kriznim situacijama primjenjivati stečeno znanje. Bitno je naglasiti da se cijeli spektar mogućih kriznih situacija može obraditi kako preventivno tako i situativno. Prije samog početka projekta trebao bi se održati roditeljski sastanak na kojem bi se roditeljima pružile opšte informacije o projektu na kojem bi se predstavio sadržaj radionica, te objasnila njihova pedagoška vrijednost. Broj učesnika bi se kretao između 15 i 30 osoba, a za mjesto realizacije preporučuje se veći prostor, po mogućnosti učionice

škola u kojim bi se izvodila realizacija i slično. Organizacija projekta zavisila bi od mogućnosti kojim realizator raspolaže, i mogla bi trajati duži vremenski period. U završnom dijelu bi grupa kao krajnji proizvod trebala izraditi vlastita i obvezujuća razredna pravila, koja opisuju uzajamni odnos i ponašanje u slučaju nasilja.

Nakon realizovanog bloka radionica izradit će se evaluacioni izvještaj koji će podrazumijevati analizu planiranih ciljeva i postignutih efekata, kroz unaprijed sačinjeni dnevnik rada, te monitoring i opservaciju planiranih radionica.

3.2.3. Projekt: „Mladi za mlade“

Generalni cilj: osposobljavanje adolescenata-lidera u dobi od 15-18 godina za pozitivno vršnjačko djelovanje u socijalnom okruženju, kao oblik preveniranja rizičnih pojava i nepoželjnih modela ponašanja adolescenata.

Specifični ciljevi:

1. Educirati adolescente-lidere iz oblasti komunikacije (vrste komunikacije, komunikacijske vještine i stilovi komuniciranja);
2. Osposobiti mlade da prepoznaju nasilje sa posebnim fokusom na vršnjačko nasilje i djeluju na sprječavanju negativnih efekata ovog nasilja

Ciljna grupa: adolescenti u dobi od 15-18 godina, koji su identifikovani kao prirodni lideri, te mladi iz užeg i šireg okruženja educiranih lidera.

Nosioci aktivnosti: Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad i Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove

Rok: januar-decembar 2012. godine

Kratak sadržaj: Cijeneći potrebu sveobuhvatnije prevencije asocijalnih i antisocijalnih ponašanja među omladinom, odnosno potrebu za jačanjem pozitivnog vršnjačkog djelovanja u socijalnoj sredini, i u ovoj godini će se nastaviti realizacija projekta „Mladi za mlade“. Za 2012. godinu planirana je izmjena projektnog prijedloga u skladu sa evaluacionim preporukama i to u segmentima specifičnih ciljeva i aktivnosti projekta. Također, planirano je da se realizacija projekta proširi na sportske klubove u Kantonu Sarajevo. Način selekcije i radioničke aktivnosti ostaju iste, ali će se prilagoditi specifičnostima navedene populacije. Pored radionica, predviđeno je održavanje supervizijskih sastanaka kao oblik praćenje i osnaživanje znanja i vještina educiranih lidera.

Kao način motiviranja učesnika za učešće u projektnim aktivnostima planirano je organizovanje jednodnevnog izleta za lidere ili njihovo učešće u kulturno-sportskim aktivnostima, u zavisnosti od budžetskih sredstava.

Evaluacija projekta će uključivati tri nivoa: test znanja, evaluacijski intervju i povratne informacije voditelja te će biti usmjerena na ispitivanje ispunjenja postavljenih specifičnih ciljeva, korisnosti ponuđenih sadržaja i prihvatljivosti oblika rada.

3.2.4. Projekt: „Moj izbor“

Generalni cilj: prevencija bračne i porodične disfunkcionalnosti

Specifični ciljevi:

- prevencija rizičnih faktora u izboru partnera i funkcionisanju partnerskih odnosa
- dodatna edukacija i osposobljavanje budućih voditelja radionica u projektu

Ciljna grupa: mladi u dobi od 18 do 28 godina (primarna ciljna grupa) i nezaposleni stručnjaci (sekundarna ciljna grupa)

Nosioci aktivnosti: Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove i Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad

Rok: januar - decembar 2012. godine

Sadržaj: Na osnovu dosadašnjih rezultata i iskustava u realizaciji projekta planira se njegov nastavak i u 2012. godini, sa posebnim akcentom na studentsku populaciju smještenu u Studentskim domovima „Nedžarići“ i „Bjelave“.

U pripremi realizacije radionica dodatno će se raditi na motiviranju prijavljenih mladih ljudi za učešće u projektu kroz intervju na kojem će razgovarati se sa svakim kandidatom pojedinačno o razlozima za uklanjanje, slobodnom vremenu, ranijim iskustvima u partnerskim vezama i stavovima vezanih za iste. Također, planiran je rad sa učesnicima nakon završetka radioničkog ciklusa kroz pružanje podrške, informacija, odgovora na pitanja i pomoći u preispitivanju vlastitih odluka kroz neformalna okupljanja grupe, individualne kontakte, a naročito kroz forumske grupe na internetu.

Evaluacija projekta će se provoditi na nivou procjene ispunjenja zadanih ciljeva i unapređenja znanja i vještina učesnika koji se odnose na izbor partnera i funkcionalnosti partnerskih odnosa. Evaluacija projekta će obuhvatiti kvalitativnu analizu inicijalnih i finalnih intervju sa učesnicima radionica, intervju sa voditeljima i saradnicima projekta, te analizu sadržaja prikupljenih u procesu monitoringa projekta.

3.2.5. Projekt: „Unapređenje roditeljstva“

Generalni cilj: Podizanje kvaliteta profesionalne podrške i pomoći roditeljima u jačanju roditeljske uključenosti i kompetencija u pripremanju djeteta za polazak u školu.

Specifični cilj: Osnažiti profesionalce u podizanju roditeljskih kapaciteta i kompetencija u procesu osamostaljivanja djeteta

Nosioci aktivnosti: Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad i Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove

Rok: januar-decembar 2012. godine

Sadržaj: Evaluacija projekta koja će se provesti u završnom kvartalu 2012. godine će pokazati smjernice i preporuke za realizaciju projekta u 2012. godinu, a posebno u smislu opravdanosti rada sa roditeljima djece koja se upisuju u prvi razred u okviru osnovnih škola, ili potrebe za realizacijom projekta u okviru

predškolskih ustanova. Također evaluacija će dati smjernice za modifikovanje sadržaja edukacije edukatora i rada sa roditeljima kako bi se što više poboljšale njihove kompetencije za pripremanje djeteta za polazak u školu. U zavisnosti od navedenih rezultata evaluacije planiraju se dvije osnovne faze projekta.

Prva faza realizacije projekta „Unapređenje roditeljstva“ planirana je kroz program edukacije odnosno trodnevni trening sa profesionalcima iz pedagoško-psiholoških službi osnovnih škola ili predškolskih ustanova u Kantonu Sarajevo kako bi što uspješnije pružili podršku učiteljima prvih razreda ili odgajateljima u radu sa roditeljima djece koja se upisuju u prvi razred. Za ovu aktivnost pripremit će se evaluacijski instrumenti na osnovu čijih rezultata će biti izrađen izvještaj o provedenim aktivnostima. Kao podrška realizaciji ovog projekta profesionalcima će biti distribuiran i priručnik „Unapređenje roditeljstva“ u kojem su detaljno opisane sve projektne aktivnosti, sadržaji radionica kao i instrumenti evaluacije, a koji je izrađen od strane Stručnih saradnika Savjetovališta. Planirano je da se štampa ovih materijala uradi interno u Ustanovi.

Druga faza realizacije projekta usmjerena je na rad u interaktivnim radionicama sa roditeljima čija djeca se upisuju u prvi razred osnovne škole od strane profesionalaca koji su prošli navedenu edukaciju. Savjetovalište će pored, edukacije profesionalaca u I fazi, u II fazi raditi na evaluaciji koja podrazumijeva monitoring, odnosno kontinuirano praćenje projektnih aktivnosti, te obradu podataka dobivenih iz evaluacijskih instrumenata. Na osnovu prikupljenih podataka bit će izrađen evaluacijski izvještaj na nivou svih ustanova koje su učestvovala u realizaciji istog.

Intencija KJU „Porodično savjetovalište“ je da nakon realizacije ovog ciklusa projekta „Unapređenje roditeljstva“ pripremi materijale i obezbijedi odobrenja od nadležnog Ministarstva obrazovanja, kako bi projekt ušao u program rada obrazovnih institucija.

3.2.6. Projekt: „Zlatne godine“

Generalni cilj: Prevenirati socijalnu isključenost starih osoba iznad 55 godina sa područja Kantona Sarajevo.

Specifični ciljevi:

1. Uspostaviti bolju intersektorsku saradnju sa institucijama iz mreže koji rade na problematici starih osoba.
2. Postići bolji uvid u specifične potrebe osoba koje ulaze u treću životnu dob.
3. Podići nivo znanja i poboljšati vještine starijih osoba (žene od 55-65, muškarci od 60-65 godina starosti) sa ciljem poboljšavanja kvalitete života.

Ciljna grupa:

Generalna ciljna grupa projekta su osobe starije od 55 godina sa područja Kantona Sarajevo, koji su penzionisani ili su nezaposleni.

Specifična ciljna grupa su osobe starije od 55 godina starosti sa područja opštine Novo Sarajevo.

Nosioci aktivnosti: Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad i Odjeljenje za razvojno-istraživačke poslove

Rok: januar-decembar 2012.godine

Kratak sadržaj: Projekt „Zajedno do uspjeha” će u svom nastavku u 2012. godini težiti rješavanju problema socijalne isključenosti starijih osoba i preveniranje istih i sličnih problema kod onih starijih osoba koji tek ulaze u ovu životnu fazu. Kako bi smo riješili jedan od ključnih problema motiviranja krajnjih korisnika, projekt smo planirali realizirati kroz uspostavljanje međusobne saradnje naše Ustanove sa nevladinom organizacijom „Partnerstvo za zdravlje”. Na taj način pokušat će se zajedničkim naporima olakšati pristup ciljnoj populaciji i ojačati interesktorska saradnja u mreži onih institucija/organizacija koje rade sa populacijom starih ljudi.

Na samom početku kroz prikupljanje svih relevantnih istraživanja sa terena cilj nam je postići još bolji uvid u specifične potrebe populacije koja ulazi u treću životni dob.

Projekt će se realizovati u ciklusima od pet tematskih radionica sa identifikovanim grupama, srednje veličine (15-20 učesnika). Radionice će se realizirati jednom mjesečno u trajanju od 90 minuta od strane stručnjaka iz naše Ustanove. Radionički rad zasnovan je na kombinaciji edukativnog i vođenog interaktivnog rada putem diskusije u grupi, uz dosta „radioničkih igara“ uzimajući u obzir dob učesnika. Radionice su usmjerene na identifikovane tematske cjeline zasnovane na rezultatima prethodnog istraživanja potreba uz kreiranje opuštene atmosfere, izgradnju povjerenja u grupi i poticanje razmjene mišljenja i dilema učesnika.

Evaluacija u projektu će se realizovati nakon svakog radioničkog ciklusa i biće usmjerena na ispitivanje ispunjenja postavljenih specifičnih ciljeva, korisnosti ponuđenih sadržaja i prihvatljivosti oblika rada. Evaluacija će uključivati tri nivoa: test znanja, evaluacijski intervju i povratna informacija voditelja.

3.2.7. Tribina-predavanja za roditelje

Generalni cilj: prevencija rizičnih, preddelinkventnih i delinkventnih oblika ponašanja

Specifični cilj: edukacija i osposobljavanje roditelja da prepoznaju i preveniraju unutar-porodične rizikofaktore, te blagovremeno prepoznaju i preveniraju nepoželjne oblike ponašanja koja vode maloljetničkom pristupništvu.

Ciljna populacija: roditelji djece osnovnih škola Kantona Sarajevo

Nosioci aktivnosti: Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad i Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove

Rok: februar-maj i oktobar - decembar 2012.godine

Sadržaj: Cilj i ovog ciklusa tribina za roditelje, jeste ponuditi učesnicima/roditeljima unutarporodične preventivne aspekte u pojavi i razvoju asocijalnog i antisocijalnog ponašanja kod djece. Obzirom da su dosadašnje evaluacije projekta pokazale visok stepen korisnosti i prihvatljivosti u prevenciji rizičnih, preddelinkventnih i delinkventnih oblika ponašanja, te da su učesnici/roditelji i profesionalci škola u kojim su realizovane tribine dali podršku realizovanim tribinama i iskazali želju za nastavkom ove aktivnosti, planirana je realizacija i u 2012. godini. Na osnovu rezultata spomenute evaluacije i iskazanih potreba roditelja koji su prisustvovali na tribinama, u narednom ciklusu planira se realizacija nove dvije teme:

- „Unutrašnja motivacija djece – kako je poticati unutar porodice“ i
- „Slobodno vrijeme djece i mladih – prostor kreativnog djelovanja“.

Prva tema obrađuje problem slabe unutarnje motiviranosti djece i različite izazove i dileme u odgoju koje imaju roditelji kada je u pitanju ovaj problem. Cilj ove tribine je edukacija roditelja o mogućnostima razvijanja i jačanja unutarnje motivacije kod djece, šta unutar porodičnog ambijenta na nju utiče i šta je uslovljava. Druga tema u svom fokusu ima slobodno vrijeme djece i mladih, obrađuje kulturne obrasce u provođenju slobodnog vremena i razmatra strukturu slobodnog vremena djece i mladih u porodici, vannastavnim aktivnostima i školi. Cilj ove tribine je edukacija roditelja o različitim vrijednostima, interesima, stavovima i aspiracijama djece i mladih u slobodnom vremenu.

Nakon realizacije svakog ciklusa izradit će se evaluacioni izvještaj koji će podrazumijevati analizu planiranih ciljeva i efekata u prevenciji. Evaluacija tribina obuhvatit će tri nivoa odnosno povratnih informacija od strane roditelja, pedagoga i voditelja radionica.

3.2.8. Tribina-predavanje „Mladi i internet“

Generalni cilj: prevencija negativnih uticaja interneta na djecu

Specifični cilj: prevencija socijalne izoliranosti djece i izloženosti nasilju na internetu

Ciljna populacija: roditelji i djeca u osnovnim školama

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove

Rok: februar-decembar 2012.godine

Sadržaj: Predavanje na temu „Mladi i internet“ je usmjereno na prevenciju rizika zloupotrebe interneta kod djece kao što su: izlaganje pornografskim i nasilnim sadržajima, komunikacija sa osobama koje traže neprimjerene odnose, izloženost uznemiravajućim, neprijateljskim ili nepristojnim porukama, te socijalna izolacija djeteta zbog dugotrajnog korištenja interneta i računara. Predavanju u svakoj školi prethoditi ispitivanje učestalosti korištenja interneta među učenicima te navika mladih vezanih za ovaj fenomen. Realizacija ovog predavanja zavisi od interesa i potreba škola te tendencija na koje upućuju rezultati istraživanja koje je opisano pod tačkom 3.4.2. ovog izvještaja: Istraživanja – Projekt „Mladi i internet“.

3.3. SEKUNDARNA I TERCIJARNA PREVENCIJA

Savjetodavno-psihoterapeutske aktivnosti – sekundarna prevencija će se odvijati u prostorijama Ustanove za sve osobe koje se obrate sa zahtjevom za savjetodavno-terapeutskom pomoći, odnosno budu od strane drugih institucija, a uz vlastiti pristanak, usmjerene u ovaj rad. U iznimnim situacijama, ove aktivnosti će se odvijati i u odgovarajućim prostorima izvan radnog prostora Ustanove.

Svi građani koji se obrate sa potrebom za ovim uslugama proći će kroz trijažni postupak. Trijaža je dijagnostička procedura tokom koje se utvrđuje:

- indiciranost psihoterapije odnosno savjetovanja u KJU „Porodično savjetovalište“
- oblik rada
- subjekti sa kojima će se raditi
- trajanje tretmana, orijentaciono
- potreba za uključivanjem drugih institucija u tretman

- prosljeđivanje u institucije u kojima klijenti mogu dobiti najadekvatniju pomoć.

Osim ovoga, u trijažnom postupku se, po potrebi, pružaju kratke ili krizne terapijske intervencije.

Vrsta psihoterapijske pomoći će zavisiti od klijentovih teškoća, njegovih psiho – fizičkih i socijalnih resursa, te motivacije za tretman i pravljenje promjena.

Nakon trijažno-dijagnostičke procedure osobe usmjerene u tretman Savjetovališta će se tretirati zavisno od dijagnostičke procjene i mogućnosti okupljanja porodičnih i drugih članova kroz neki od sljedećih oblika rada:

- porodično savjetovanje i terapija,
- dijadno – bračno-partnersko savjetovanje i terapija,
- individualno savjetovanje i terapija i
- grupno savjetovanje i terapija.

Savjetodavno-terapeutske aktivnosti će se odvijati u skladu sa doktrinarnim načelima u ovoj oblasti, a prema principu dobrovoljnog prihvatanja, odnosno traženja ovih usluga od strane zainteresiranih, tj. osoba pogodenih psihosocijalnim problemima i teškoćama – naših klijenata.

Bazični terapijski metod će biti sistemska porodična terapija u kojoj su do nivoa terapeuta, odnosno savjetnika educirani svi stručni saradnici u Odjeljenju za savjetodavno-terapeutski rad, uz mogućnost korištenja tehnika terapijskih škola, prema iskustvu i preferiranom stilu terapeuta.

Klijentima će se prema procjeni pružati:

- kontinuirani tretman (u određenoj vremenskoj frekvenci/najčešće jedanput sedmično) srednje dužine trajanja, od 12 seansi,
- kontinuirani, duži tretman – preko 12 seansi,
- kratke intervencije 1-3 seanse i
- krizne intervencije 1-5 seansi.

Porodično savjetovanje i psihoterapija će se realizovati sa porodicama motiviranim da ostvare promjene u svom funkcionisanju koje će im omogućiti bogatiju i bliskiju međusobnu komunikaciju, uspješnije nošenje sa životnim izazovima, zastojećima i krizama, te uspješnije podizanje mladih.

Dijadno, bračno-partnersko savjetovanje i terapija će se baviti disfunkcionalnim bračnim i drugim – partnerskim vezama i odnosima, pored ostalog odnosom roditelja i djece. Ovim radom će se, pored ostalog, tretirati nezadovoljstva i konfliktni odnosi u partnerskoj vezi, brakorazvod i druge bračno-partnerske disfunkcionalnosti kao posljedice različitih sistema vrijednosti, neadekvatne komunikacije, nezavršenih separacija sa porodicom porijekla, nesigurne vezanosti sa primarnim objektom (majka ili njena zamjena) i sl. Funkcionalno roditeljstvo će također biti tretirano i ovim oblikom rada, naročito u brakorazvodnom i postrazvodnom periodu. Pored ovoga, bračnim partnerima će se pružiti i usluge posredovanja u postupku brakorazvoda, te im tako pomoći da izbalansiraju svoj odnos i donesu kvalitetnu odluku o svom braku i podizanju djece (povjera, briga i staranje – roditeljstvo).

Individualno savjetovanje i psihoterapija će se raditi sa osobama koje se suočavaju sa dilemama o ispravnosti vlastitih postupaka, prilagođavanja na novonastale životne okolnosti, razvojnim krizama i ličnim traumatskim iskustvima praćenim poteškoćama na emocionalnom i planu funkcionisanja.

Individualna porodična psihoterapija će se omogućiti osobama iz disfunkcionalnih porodičnih sredina čiji mu članovi porodice ne žele pristupiti.

Grupno savjetovanje i terapija može istovremeno obuhvatiti više ljudi sa istom ili sličnom problematikom npr.: emocionalni brakorazvod, nasilje u porodici, školski neuspjeh, kriza odrastanja i sl., a realizovaće se ako više osoba istovremeno bude pogođeno sličnim teškoćama.

Pomenuti oblici rada se mogu i kombinovati u skladu sa dijagnostičkom procjenom o efikasnijoj terapiji kroz dva oblika rada.

Djeca i adolescenti sa poteškoćama u ponašanju i emocionalnoj sferi, zatim različitim razvojnim problemima, te djeca izložena nasilju će biti tretirana na zahtjev i dobrovoljan pristanak njihovih roditelja kao i njih samih.

3. 4. ISTRAŽIVANJA

Razvojno-istraživački rad podrazumijeva primjenu razvojno-istraživačke tehnologije u projektima primarne prevencije. Naime, svaki preventivni projekt se realizira po internom tehnološkom procesu koji obuhvata faze predistraživanja i istraživanja u cilju procjene potreba u zajednici, artikulacije rezultata istraživanja u formi projekata primarne prevencije, monitoring i evaluaciju postavljenih ciljeva i efektivnosti projekta, te njegovo inoviranje i razvijanje u skladu sa evaluacionim preporukama. Ovakav pristup osigurava realizaciju projekata na osnovu stvarnih potreba korisnika, te nastanak metodološki utemeljenih i inovativnih projekata koji teže modelu primjenjivom za širu populaciju.

3.4.1. Projekt „Nepotpune porodice“

Problem istraživanja: Jednoroditeljske porodice koje podrazumijevaju odrastanje uz jednog roditelja usljed smrti drugog, odlaska jednog od njih ili razvoda čine posebno osjetljivu društvenu grupu kojoj je potrebna i materijalna pomoć i psihosocijalna podrška. Teškoće sa kojima se susreću samohrani roditelji jesu umor, prezaposlenost, neusklađenost radnog vremena i porodičnih obaveza, usamljenost, problemi u realizaciji prava na alimentaciju, neznanje o tome kako djetetu objasniti gdje je drugi roditelj i dr. Roditelji iz jednoroditeljskih porodica suočeni su i sa predrasudama okoline koje su posebno izražene prema razvedenim osobama i osobama koje su rodile izvan braka. Također, ukoliko dijete raste samo uz jednog roditelja, njegovi razvojni i životni problemi su znatno veći.

Predmet istraživanja: S obzirom na to da se značajno može prevenirati utjecaj različitih faktora rizika koje život u jednoroditeljskoj porodici nosi sa sobom, odlučili smo se za ispitivanje kvalitete interakcije među članovima u ovakvim porodicama, utvrđivanje stepena percipirane i primljene socijalne podrške, te kako roditeljski odgojni postupci utječu na školski uspjeh i rizično ponašanje djeteta, a s ciljem kreiranja projekta psihosocijalne podrške jednoroditeljskim porodicama.

Ovaj istraživački projekt predstavlja nastavak programskog zadatka iz 2011. godine. Nakon potpisivanja protokola sa Ministarstvom obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo o zajedničkoj saradnji na ovom projektu, izrade nacrtu istraživanja, istraživačkih instrumenata, definisanja ciljnih grupa i uzorka istraživanja, te početka realizacije istraživanja na terenu, u 2012. godini se planira nastavak na obradi i analizi prikupljenih podataka i sačinjavanju istraživačkog izvještaja. Planirano je da se do početka školske 2012./2013. godine izradi projekt psihosocijalne podrške jednoroditeljskim porodicama.

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za razvojno- istraživačke i promotivne poslove.

Rok: januar - septembar 2012. godine

3.4.2. Projekt „Mladi i internet“

Problem istraživanja: Internet postaje stil života mladih koji ga koriste u svim sferama života. Prilikom korištenja interneta, mlade osobe se često izložene nepoželjnim sadržajima poput pornografije, a često su i predmet različitih oblika nasilja. Roditelji nedovoljno shvataju važnost prisustva tokom korištenja interneta, te razgovora sa mladima o tome koje opasnosti internet sa sobom nosi.

Predmet istraživanja: Istražiti navike i iskustva učenika o korištenju interneta, te identifikovati najčešće opasnosti kojima su mladi izloženi tokom korištenja interneta. U 2012. godini će se nastaviti sa istraživanjem trendova mladih u korištenju interneta.

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za razvojno- istraživačke i promotivne poslove.

Rok: januar-decembar 2012. godine

3.5. IZDAVAŠTVO

Brošura „Korak do roditeljstva“

Generalni cilj: prevencija porodične disfunkcionalnosti jačanjem partnerske uloge i roditeljskih kompetencija u početnoj i porodici sa malim djetetom

Specifični cilj: priprema budućih roditelja za kvalitetno roditeljstvo i prevencija disfunkcionalnosti početne i porodice sa malim djetetom

Ciljna populacija: partneri u dobi od 20-35 godina, budući roditelji

Nosioci aktivnosti: Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad i Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove

Rok: januar-decembar 2012. godine

Sadržaj: Uzimajući u obzir činjenicu da se projekt Ustanove „Korak do roditeljstva“, u svojim ranijim fazama realizacije, susretao sa problemima formiranja grupa, odnosno da su se budući roditelji teško odlučivali za učešće u projektu, te s druge strane činjenicu da je evaluacija realizacije projekta pokazala veliku korisnost projekta za psihološku pripremu roditelja za prvo roditeljstvo, u 2012. godini planira se nastavak realizacije ovog projekta kroz izradu i distribuciju brošure. Njen sadržaj će biti namijenjen mladim bračnim parovima, budućim roditeljima, a distribuirati će se prema različitim organizacijama i ustanovama kao što su općinski matični uredi, Zavod za zaštitu žena i materinstva Kantona Sarajevo, javne i privatne ginekološke ordinacije, te putem web prezentacija i sl.

Na ovaj način se planira kroz, roditeljima prihvatljiviju formu, pružiti informacije o partnerstvu, dolasku djeteta u porodicu, promjenama koje se dešavaju u porodici nakon dolaska djeteta, te o značaju pojedinih uloga u porodici nakon dolaska djeteta. Brošura je zamišljena kao edukativno/informativni materijal za buduće roditelje izrađen na kreativan i ilustrativan način, što prije svega zavisi od raspoloživih finansijskih sredstava.

3.6. PROMOTIVNO-PROPAGANDNE AKTIVNOSTI

3.6.1 Obilježavanje Međunarodnog Dana porodice

Nosilac aktivnosti: direktor, Upravni odbor, stručni kolegij, Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove i Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad.

Rok: februar-novembar 2012.g.

Sadržaj: Povodom Međunarodnog Dana porodice koji se obilježava u mjesecu maju, Savjetovalište planira aktivnost koja bi uključila predstavnike Kantonalnih Ministarstava i institucija iz obrazovnog, socijalnog i zdravstvenog sektora. Planirano je da na određeni datum u mjesecu maju sve osnovne škole sa područja Kantona Sarajevo u istom vremenskom terminu započnu sa programom obilježavanja Dana porodice. Ideja za program dana obilježavanja je aktivnost u kojoj bi učestvovali roditelji, učenici i nastavnici iz svake škole. Aktivnosti koje bi se obavile bi bile edukativno-sportsko-zabavnog karaktera i unaprijed bi se dogovorile na prethodno organizovanim sastancima sa predstavnicima osnovnih škola i nadležnih ministarstavima i zainteresovanim institucijama. Ukoliko nadležna ministarstva podrže manifestaciju, izradio bi se jedinstveni program sa materijalima i sadržajima koje bi bili realizovani u svakoj školi. Planirano je i uključivanje medija koji bi svojim učešćem i praćenjem pomogli u promovisanju značaja porodice i važnosti dobre saradnje između porodice i institucija iz mreže koje rade sa članovima porodičnog sistema. Obimnost i kvalitet ovog programskog zadatka je limitirana prije svega finansijskim sredstvima i zainteresovanošću spomenutih subjekata da učestvuju u njegovoj realizaciji.

3.6.2. Izrada propagandnih materijala Ustanove

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove

Rok: januar – decembar 2012. godine

Sadržaj: U cilju afirmacije djelatnosti KJU „Porodično savjetovalište“ u 2012. godini radit će se štampa i distribucija informativno-propagandnog materijala o uslugama koje Ustanova pruža i aktivnostima koje provodi, a isti će se kontinuirano distribuirati korisnicima usluga kao i drugim srodnim institucijama i organizacijama koje se na posredan i neposredan način bave porodicom. Planirana je izrada materijala za različite ciljne grupe i specifične aktivnosti Ustanove.

3.6.3 Web stranica Ustanove

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad i Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove

Rok: januar-decembar 2012. godine

Web stranica kantonalne javne ustanove „Porodično savjetovalište“ koja nosi naziv *www.porodicno.ba* nastavit će građanima Kantona Sarajevo, BiH i šire pružati informacije o djelovanju Ustanove i uslugama koje ona pruža građanima svih dobnih uzrasta. U sklopu redovnih aktivnosti na web stranici radit će se na pravovremenom pružanju informacija, kako o važnijim rezultatima razvojno-istraživačkih projektnih aktivnosti Ustanove, tako i iz projekata koji su u sklopu njenih Programa primarne prevencije.

Neophodno je naglasiti da su sve aktivnosti koje Ustanova planira provoditi i koje provodi involvirane u sadržaj web stranice i redovno se ažuriraju pod linkom *Aktuelnosti*. Također, u sklopu neophodnog inoviranja sadržaja web stranice planirana je izrada novog linka pod nazivom *Publicistika* čiji sadržaj bi objedinio izdavački materijal Ustanove. Značaj web stranice sve više ogleđa se u jačanju promotivno-propagandne djelatnosti Ustanove, kao i u dodatnoj komunikaciji sa građanima i potencijalnim klijentima, koji putem weba i e-maila ostvaruju komunikaciju sa Ustanovom, u cilju traženja usluga savjetovanja i razrješavanja ličnih nedoumica i problema kao i sa studentima, magistrantima i drugim kolegama iz struke i srodnih institucija i organizacija.

3.6.4. Učešće u medijskim nastupima

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za razvojno-istraživačke i promotivne poslove

Rok: januar-decembar 2012. godine

Učešće u javnom informisanju će se vršiti na poziv medija i po ukazanoj potrebi za medijskim istupom vezano za društvene pojave i porodične probleme koje Ustanova u svojoj djelatnosti tretira. Također planirana je i aktivan pristup prema medijima, gdje će se od strane stručnih saradnika ustanove inicirati i predlagati teme medijima koje promovišu porodicu i njene vrijednosti.

3.7. PROGRAM STRUČNO-PROFESIONALNOG USAVRŠAVANJA KADROVA

3.7.1. Stručni treninzi, edukacije, seminari i stručne konferencije

Za zaposlenike Ustanove omogućit će se u toku 2012. godine učešće na aktuelnim tematskim edukacijama, seminarima, treninzima i stručnim konferencijama iz oblasti sekundarne i tercijarne prevencije (savjetodavno – terapijskog rada), te drugih stručnih sadržaja iz djelatnosti Ustanove kao što su primarna prevencija, istraživanje, evaluacija i sl. Učešće na ovim edukacijama pored ostalog ima za cilj jačanje profesionalnih kompetencija, prevenciju profesionalnog sagorijevanja uposlenika te ogledavanje postignutih rezultata u odnosu na druge institucije i kolege koje se bave istim ili sličnim poslovima.

Pored toga, planirano je da se u zavisnosti od zainteresovanih kandidata aktuelizira edukacija iz sistemske porodične terapije gdje bi KJU „Porodično savjetovalište“ u partnerstvu sa relevantnim certificiranim edukatorima preuzela funkciju organizatora ove edukacije (servisne i organizaciono tehničke usluge). Ranija iskustva u realizaciji ove edukacije pokazala su veliku korisnost i potrebu za nastavkom, kako kod profesionalaca uposlenih u Savjetovalištu, tako i kod drugih kolega koji rade sa pojedincima i porodicama.

3.7.2. Pružanje usluga edukacije

U skladu sa ukazanim potrebama kao i na zahtjev stručnjaka iz mreže psihosocijalne zaštite i šire, Ustanova će pružati usluge edukacije profesionalcima, kako na nivou njihove vlastite edukacije tako i na nivou njihove edukacije kao edukatora.

3.7.3. Volonterski rad

Kao i u dosadašnjem periodu, Ustanova će i u 2012. godini, a u skladu sa obezbijedenim materijalnim uvjetima, u svom radu angažovati i volontere kako u cilju njihovog stručnog osposobljavanja za samostalan rad tako i po potrebi u pojedinim fazama realizacije projekata primarne prevencije.

3.8. SARADNJA U MREŽI

U 2012.godini će se nastaviti saradnja sa organizacijama i institucijama u mreži psihosocijalne zaštite i šire, a na nivou međusobne razmjene iskustava te stručno-profesionalnog povezivanja sa ciljem pomoći u rješavanju psihosocijalnih problema klijenata kao i eventualnog definisanja zajedničkih preventivnih i drugih aktivnosti.

Planira se iniciranje sastanka profesionalaca iz oblasti porodice i dječije zaštite ustanova socijalne zaštite u Kantonu Sarajevu sa akcentom na organizovanje saradnji na realizaciji KJU „Porodično savjetovalište“ Sarajevo, JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ Sarajevo te općinske službe socijalne zaštite sa kojima surađuje Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad.

Također nastavit će se saradnja sa Ministarstvom obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo i Prosvjetno-pedagoškim zavodom Kantona Sarajevo, i to u segmentu primarne prevencije sa fokusom na prevenciju maloljetničkog prijestupništva.

U cilju omogućavanja obavljanja stručne prakse za studente Filozofskog fakulteta u Sarajevu planira se nastavak saradnje sa ovim fakultetom i u 2012. godini.

Pored navedenog za očekivati je i dalju saradnju sa općinskim službama socijalne zaštite i to na području savjetodavno-terapeutskog rada, gdje se, prema stručnim indikacijama, klijenti iz službi upućuju u Porodično savjetovalište i obratno, a uz permanentnu razmjenu informacija na nivou stručnih mišljenja profesionalaca naših ustanova.

Pored navedenih subjekata, planira se saradnja i sa organima pravosuđa u aktivnostima posredovanja u postupku brakorazvoda.

3.9. OSTALE AKTIVNOSTI

3.9.1.

Naziv materijala: Strateški plan KJU „Porodično savjetovalište“ za period 2012-2015. godine

Nosilac aktivnosti: Odjeljenje za razvojno- istraživačke i promotivne poslove.

Rok: januar-decembar 2012. godine

Sadržaj materijala: Uzimajući u obzir da je KJU „Porodično savjetovalište“ još 2007. godine izradila prvi dokument strateškog plana za period 2008-2011. godine, te da je taj dokument pokazao višestruku korisnost i primjenjivost u dosadašnjem radu, za 2012. godinu se planira revizija strateškog dokumenta i provođenje radionica s ciljem strateškog planiranja rada Ustanove za period 2013.-2016. godine. U proces

planiranja će se uključiti Upravni i Nadzorni odbor, menadžment, uposlenici te druge zainteresovane strane u skladu s procesom strateškog planiranja (klijenti, volonteri, vanjski saradnici, predstavnici drugih institucija i sl.)

Dokument strateškog plana će sadržavati elemente koji su standardizovani za ovu vrstu dokumenta a sam proces će obuhvatiti reviziju vizije, misije, swot analize strateških ciljeva i strateških pravaca razvoja Ustanove, uključujući i planiranje uvođenja participacije korisnika usluga savjetodavno-terapeutskog rada, posredovanja, edukacija, usluga u projektima primarne prevencije i sl.

3.9.2. Kapitalni projekti - Izgradnja poslovnog objekta KJU „Porodično savjetovalište“

Nosioci aktivnosti: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo (investitor), Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo (implementator) i KJU “Porodično savjetovalište“ (krajnji korisnik)

Rok: januar - decembar 2012.godine

Kratak sadržaj: U zavisnosti od raspoloživih finansijskih sredstava preduzet će se neophodne aktivnosti u započetj proceduri pribavljanja neophodne dokumentacije i izvršenja ostalih prethodnih radnji u postupku izgradnje poslovnog objekta Ustanove na lokaciji Bihaćka b.b., a koja je regulacionim planom Novo Sarajevo - Centar određena za izgradnju kompleksa garaža i poslovnog objekta Porodičnog savjetovališta.

IV KONTINUIRANI POSLOVI

Programi primarne prevencije, sekundarna prevencija, te programi drugih tematskih cjelina, postavljeni su i realizuju se kao kontinuirani poslovi Ustanove. Pored ovih poslova, za kontinuiranu realizaciju u toku 2012. godine planirana je i supervizija te intervizija u Odjeljenju za savjetodavno-terapeutski rad.

4.1. Supervizija

Nosilac aktivnosti: supervizor, vanjski saradnik

Rok: januar - decembar 2012. godine

U cilju prevencije profesionalnog sagorjevanja stručnih saradnika u Odjeljenju za savjetodavno-terapeutske poslove, jačanje ličnih kapaciteta i održavanja kvaliteta savjetodavno-terapeutskih usluga shodno finansijskim i kadrovskim mogućnostima obezbjedit će se eksterna stručna pomoć i podrška savjetodavno-terapeutskom radu kroz procesnu superviziju od strane referentnog supervizora.

Ovakav model profesionalne podrške doprinosi razvijanju stručnjaka kao reflektirajućeg praktičara i usmjeren je na razvoj profesionalne kompetentnosti i podržavanje profesionalca u radu sa klijentima u procesu integriranja teorije i prakse.

To znači da porodični savjetnici i terapeuti imaju mogućnost da razvijaju komunikacijske vještine, iskazuju vlastite stavove i mišljenja, razvijaju sposobnost argumentiranja, aktivnog slušanja i reflektiranja, rade samoprocjenu, samorefleksiju i evaluiraju sebe i svoj rad, što doprinosi unapređenju profesionalnog rasta i razvoja. Spoznaja unutar supervizijskog procesa omogućava profesionalcima

sagledavanje vlastitih resursa, iskustava i uvjerenja u odnosu na resurse klijenta što terapijski proces čini funkcionalnijim, oslobađajućim od nejasnoća i intenzivnih emocionalnih reagiranja. Ovo dovodi do osnaženja terapeuta čime on postaje kompetentniji, a terapijski proces izvjesniji.

Realizacija ove aktivnosti je isključivo vezana za obezbjeđivanje dovoljnih finansijskih sredstava za angažovanje stručnog i kompetentnog vanjskog saradnika.

4.2. Intervizija

U cilju kontinuiranog podizanja kvaliteta savjetodavno – terapeutskih usluga, realizovaće se intervizija, kao metod korištenja vlastitih stručnih resursa kojim se obezbjeđuje da iskusniji pojedinci, timovi i odjeljenje u cjelini zajednički doprinesu što kvalitetnijoj usluzi klijentu.

Intervizija će se odvijati po potrebi terapeuta, odnosno jedanput u sedmici na nivou timova, te dvaput mjesečno na nivou Odjeljenja.

PREDSJEDNICA UPRAVNOG ODBORA

Merima Brdarić

DIREKTOR

mr. sci. Mustafa Ćorić